References

1. Hardman, A., Jones, C. and Jones, R. (2010): ‘**Sports coaching, virtue ethics and emulation**’, Physical Education and Sport Pedagogy , vol. 15, no. 4, pp. 345–359.
2. http://www.aps.dz/societe/82148-colloque-sur-l-integration-de-l-ethique-sportive-dans-les-programmes-pedagogiques.
3. https://www.sudhorizons.dz/fr/sports/sports/44442-la-lfp-somme-les-clubs-des-ligues-1-et-2-de-respecter-l-ethique-sportive.
4. Thomas H. Murray**, Préserver les valeurs et l’éthique sportives : la relation entre la lutte contre le dopage et les valeurs et l’éthique du sport,** UNESCO, SHS/2010/PI/H/1https:// unesdoc.unesco.org/ark:/ 48223/pf0000188404_fre.

ДО ПИТАНННЯ ПРИРОДНЬОЇ ЗМІНИ ВІКОВОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО СТАТУСУ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ І ПІДТРИМАННЯ ФІЗИЧНОЇ ТА ДУХОВНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Годзь Н. Б.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

***
Паутинкою тонкою
Що геометрію мереживом
Взяла в полон
Тримаюся за трави в полі
І росами я заколихую твій сон
А скоро прийдуть вже
Ранковії тумани
І ізмороз кристалами
По сивих травах знов піде
І зорі, зорі знов
Полохані у трави
Закотять ще одну любов
«В ніде»...
А небом сумно, сиротливо,
Вже починають відлітати
Журавлі,
І червоніти горобина,
А губи так і полишаються
Знов нецiловані твої...
Чужі і рідні, близькі і далекі
Ми дурники, і ти, і я...
І знов початок нового куплету
І знов життя і смерть,
А нас на жаль, вже тут нема...
6.09.2019 р.

Питання фізичної та духовної стабільності постає завжди надзвичайно важливим. По-перше з позиції збереження особистості та її найближчого постійного оточення. По-друге, з позиції потреби відновлення професійних якостей, які порушуються внаслідок низки обставин, або можуть порушуватися. До речі, зміни, які відбуваються у духовному плані у особистості не так легко виявити для виправлення та корекції духовного здоров’я та стабільного продуктивного професійного стану. Про це слід нагадувати, оскільки дуже важко зрозуміти та відновити пам'ять про те, якою була людина певний час тому, та це важливо також у механізмах підтримання стабільного професійного стану, фізичного та ментального здоров’я. Статус людини, як й його відносне положення у світі соціальних та професійних стосунків не є цілком й виключно його природою, тобто заданістю від

народження (як фізичні та фізіологічні дані), задатки – так, присутні; сполученість та схильність до певної діяльності – то можливо погодитися, але це дуже невловимі штрихи, які розвиваються лише у певних умовах (до речі, часто не обов’язково придатних, бо буває, що чим краще спеціаліст, тим дивніше й складніше був його шлях до фахової приналежності). Ми повністю належні до світу, до біогеоценозу планети, але розвиток і еволюціонування техніки, технологій, потреб і знань виводить проектування наукової, духовної і практичної думки за межі навіть Сонячної системи. Таким чином ми прив’язані існуванням до планети, але власним розвитком виходимо у створених нами потребах, ментальних потребах за її межі, тому нагадаємо, що Ганна Арендт писала, що якби людина домоглася свого й перейшла на понад планетне існування то тільки тоді вона б почала існувати у власному, створеному людством світі, але навіть там, людина так би і полишилася бути «зумовленою істотою» і аналіз людської природи досі не полишає досконалої та повної відповіді на питання хто ми, та ким є [1, с. 23–24]. Поняття VITA ACTIVA вбирає до себе усі сфери суспільної, людської діяльності і ми нагадаємо, що Г. Арендт звертала увагу дослідників на необхідність прийняття й зрозуміння традиції Атен, за якими ще тоді було сформовано розуміння значення здорового суспільства та здорової особистості, яка мусила бути включеною до політичного життя, оскільки при ігноруванні соціальної традиції атенці каралися позбавленням громадянства, коли намагалися уникнути активного політичного життя [1, с. 25–27]. Арендт писала що величезним тогочасним здобутком, вплив якого ми відчуваємо на суспільно-політичній думці та духовному житті і у нас час було сприйняття та розуміння Древніми греками можливості породжувати та матеріалізувати твори та справи за допомогою Дії та Слова. Сократ таким чином, якщо його сприймати з такої ознаки людства творив у усній формі й його VITA ACTIVA пройшла шляхом перманентності та потенційного безсмертя, а далі, в його учнях, як пише Ганна Арендт: «Філософський досвід вічного, який для Платона був arrhēton («невимовне»), а для Аристотеля aneu logou («безслів’я»), і який пізніше концептуалізувався в парадоксальному nunc stans («постійне тепер»)…» [1, с. 31] рухав передових членів суспільства, його еліту а далі і більш широкі кола суспільства. Ми завжди постійно «тепер» у власних відчуттях. Перемоги – то миттєвість, шлях до якої важкий, але він не завжди підготовлює нас до наступного подолання наукових та життєвих задач.

Зміни завжди відбуваються як навколо індивіда, так й у ньому самому. Зміни бувають вікові, соціальні та це ще не всі методи їх класифікації, й відповідно аналізу їх значення та впливу. Зміни бувають позитивні й негативні, зворотні й незворотні, природні й неприродні, усвідомлені й неусвідомлені. Й за кожними змінами є їх причина виникнення, практичного впливу та наслідків від них як для науковця, так й для наукової спільноти та суспільства. Знання можливих змін, прогнозування, навчання розкриває прогностичні можливості світогляду особистості та готує людину до подальшого життя. Знання наслідків випадкових змін (інвалідність, самотність, війна) та шляхи, якими виходили ті чи інші люди у різні часи також стимулює та певним чином готує членів спільноти до боротьби за здоровий стан як себе так й найближчого оточення, навіть середовища у якому існує та чи інша людина. Не слід забувати факт того, що інформація, перетворена у знання завжди великою мірою підтримує нас в періоди соціальних зламів. Про це давно й успішно писали й пишуть філософи, науковці, починаючи від античності й до наших часів (згадаймо стоїків та епікурейців, наукові та філософські розмисли яких суттєво впливають на наше життя у хвилини випробувань). Але завжди у Людині є та прихована невивченість й невизначеність, яка на жаль, навантажується проблемами соціального і комунікативного характеру як звичного до негативних тенденцій всіх попередніх часів, так й нового, яке виникло внаслідок швидкого технологічного росту та змін, й відповідно відставанням й не прорахованістю відповіді на негативні явища сферами педагогіки, медицини та тому подібне.

Професійне зростання має загальні риси та вимоги, але підходимо до нього ми різними шляхами й на його виконання використовуємо різні механізми та резерви власного організму. На подолання конкретних питань та задач використовується різний час. Одне й те

ж завдання у різні часи потребує різних програм до виконання. Бувають прикрі випадки, коли ті, хто давно вирішив цю задачу не цікавляться змінами, які потрібні до її виконання зараз, й на нашу думку, це також одна з проблем, яка породжує негативні наслідки у здоровій комунікації, на разі й науковців. Різний вік та стан здоров'я, на разі й ментального, фізичного, соціального і духовного обумовлює різне реагування на наступні професійні потреби. Надзвичайно важливі розробки та можливість їх практичного й водночас дослідницького втілення методик, пов'язаних з фізичним та професійним самовідновленням та відновленням. Саме тут, вкотре вважаємо підкреслити значення філософії та значення Слова та оперування цим феноменом. Додамо, що й значення можливості Мови відновлювати, зберігати й на жаль, інколи знищувати Людину й навіть цілі покоління.

Стабільність професійна та стабільність фізична поєднуються через місток, який тримає свідомість, самооцінка, критичність мислення та воля. Підкреслимо – воля до здорового життя і мислення, до руху, до усвідомленої дії та праці й роботи (у Арендт це відмінні дії, зверніть на це увагу). У важкі особистностні моменти рекомендується або тимчасово, або кардинально змінити род та вид діяльності, зайнятися мистецтвами, фізичними вправами, та на жаль рекомендації ці носять загальний характер й не прописано шляхи їх реалізації та виконання. Наукова діяльність подібна творчому пошукові. Час змінився й до мандрівника зараз ставляться часто зверхньо, неуважно. Мандрівник у натовпі звичайних особистостей замінився Туристом а це небезпечна підміна. Турист дивиться дивуючись й не вникаючи в суть, він крокує по відомому шляху у натовпі подібних. Лозунг його як у давніх Римлян «Хліба та видовищ», а мандрівних крокує з метою і необов'язково у невідоме, але він завжди досліджує й не боїться ризикувати заради знання та мети. Науковець, інженер – мандрівних у світ фізичний й у світ віртуальний через світ практичних й емпіричних методів, через світ природний й світ ментальний. І тут Слово й рухає, й лікує, оскільки невідоме ми мусимо побачити, а бачимо коли виникає проблема чи потреба. Побачити ж цю проблему-потребу ми можемо лише розпочавши її «іменування», тобто створення понять, термінів та аналітичного опису. Саме тому важлива філософія, вона на базі підготовленого знання науками виводить потреби й аналіз дослідження у межу прикордоння. А науковці – це люди з усіма позитивними, сильними і слабими особливостями власного організму особистості. Тому Слово та історія, комунікативні практики через науковий ті філософський, літературний простори вчать виходити з хвороби та обмеженості. Вчить, та на жаль, не всіх навчає. Переключення не має нас виходити поза межі того середовища, в якому ми реалізовувалися до того, але звернемо увагу, що повна відмова від попередньої діяльності – це виживання Людини, та крах Науковця.

Звертаючись до питання природньої зміни вікового та соціального статусу та збереження і підтримання фізичної та духовної стабільності особистості дозволимо підкреслити, що відбулася зміна середовища яке ми умовно назвемо «побутові дрібниці», а ці зміни вже увійшли навіть у природне оточення нашого постійного проживання, побут, засоби комунікації. Науковець, вчений – дослідник, інженер, викладач- науковець і викладач з інженерного середовища (є й така спеціалізація) різні, й це цікавий матеріал до дослідження та порівняння та вивчення наслідків зміни та надбання чи втрати, бо XIX, XX сторіччя взагалі подає нам при аналізі певну появу відмінностей та поступових а потім й кардинальних змін навіть не трьох епох, а чотирьох як мінімум та XXI сторіччя створило нові, ще не зовсім видимі стани комунікації та життя, його так би мовити «ритм». Величезне значення у дослідженнях та відновленні допомагає зробити архівна робота та праця у бібліотеках. Саме у бібліотеках з бібліотекарем. Віртуальні бази даних мають низку недоліків, про які тут і зараз ми не маємо а ні часу, а ні нагоди казати. До останньої наведеної проблеми маємо думку та сподіваємося звернутися згодом. До речі, величезний пласт інформації для порівняння та реалізації кроків самовідновлення ми знаходимо у старовинних фото, мемуарах професіоналів при їх аналізі та дослідженні.

Ще Луцій Анней Сенека писав у праці «Про благодіяння» про аналіз росту та зміни певних рис характеру, про проблему відповідності розуміння оцінки дій інших людей та

власних, бо «Нічого нема сумніше, аніж довгий час полишатися у невідомості. Існують ті, хто з більшою байдужістю зносять кінцеве знищення надії, аніж відстрочку її виконання..» [2, с. 30]. Вся наукова робота це завжди очікування: матеріалів, похідних даних, фінансів, результатів, перевірки, прийняття – не прийняття результатів роботи науковою спільнотою й тут багато можна навести ще прикладів і саме VITA ACTIVA починає тут сприйматися іншими, додатковими сенсами. Г. Арендт нагадувала, що суспільство завжди буде вимагати від кожного свого члена певного типу поведінки, оскільки ми живемо у суспільному світі; у нього ми входимо, коли народжуємося. Саме спільний світ проводить транценденцію нашого життя у минуле й до майбутнього, саме тут відбувається міжпоколінневий зв'язок [1, с. 59]. Ми живемо у загальному світі, повсякчасно окрім сфери праці та родини втягнуті до нього масою інших зв’язків й вийти з нього без втрат неможливо. Коли ми кажемо та пишемо про творчу реабілітацію, підкреслюємо значення особистісної, інтимної сфери та кожен раз наголошуємо на важливості правильного сприйняття й розуміння проблем виходу з творчих криз, етапів професійного вигоряння. Розуміння практичної реабілітації на нашу думку майже завжди буде торкатися питання **само**-реабілітації.

На превеликий жаль, VITA ACTIVA у його розумінні як життєвої сили і активності та інтерес до цього феномену проявляється не в той час, коли ми фізично та у часовому просторі могли б підготуватися до змін. Звертаємо увагу на кількість VITA ACTIVA у нашому характері так би мовити, лише у моменти критичного стану, під час виснаження та перевтомлення, яке вже спричинено нашими попередніми діями. Це саме той природою даний ментальний імпульс, який інколи на нашу думку чи не єдиний може примусити або вчасно зупинитися, або продовжити боротися та віднайти заново сенс життя «після» події, яка є або загальновідомою, або інтимною і особистою, потаємною.

Природою дароване кожному однакове у різних обсягах можливостей. Різний настрій, психологічна настанова більше ніж умови впливають на факт того, як довго людина може не зважаючи на вік займатися власною професійною науковою діяльністю. Та й саму діяльність тут одним описом не розкрити до розуміння. В науці, інженерії завжди мусить бути присутнім ефект конкурентоспроможності, змагання, новизни, відкриття, боротьби концепцій. Тому можна займатися науковою діяльністю, та зміст і значення її все ж таки значно відмінний. Можливо «продовжувати займатися», або продовжувати ефективно робити відкриття, та на жаль, сучасність доводить і можливість симулювання діяльності як такої…

Одним з болісних питань професійної діяльності та відповідності й подальшого духовного здоров’я є питання відходу від професії. Як і яким чином це мусить відбуватися, що може запропонувати суспільство з його соціальними інституціями для людини, аби цей шлях був не болісним? Ти переможений, чи ти зумів отримати перемогу над обставинами, коли покинув все, чого добивався роками, коли ти відмовився від кохання свого життя, своєї так болісно знайденої та стільки років досліджуваної ланки наукового та творчого життя? Відмовляючись важко усвідомити чи це крок страху, чи крок дійсно усвідомленої вірної відмови від себе попереднього?

Вибрана нами професія та професійна діяльність має певну низку стандартів, які є незмінними, або, навпаки від часу міняються. Умовності як і традиції існують завжди й усюди. Однозначно сказати про їх роль чи вплив неможливо. Та слід затямити, що певна низка умовностей у розумних межах підтримує нас під час наших вікових та професійних змін.

Література

1. Арендт Г Становище людини / Г. Арендт // пер. з англ. М. Зубрицька – Львів: Літопис. Центр гуманітарних досліджень ЛДУ ім. І. Франка, 1999 р., – 254 с.

2. Римские стоики: Сенека, Эпиктет, Марк Аврелий / Вступ. Ст., сост., подгот. текста В.В. Сапонова. – Москва: Республика, 1995. – 463 с.